

Lemezfigyelő

I.

Nem rock and roll, hanem folk and roll. Itt valami zenei ötvözetről lehet szó. Hát persze, a Kormorán a népzene és a rockzene kitűnő ötvözője. A folkzenében pedig inkább a balkáni ritmusok dominálnak. Végére Magyarországon is megjelenhetett a Kormorán-korong. Mi volt az akadály? Semmi. Nálunk éveket kell várni a tehetségnek, hogy lemezei vonulhasson. (Máshol nem így tették: nyugaton lemezeik látott napvilágot folk-fesztiválok ünnepeitől voltak, s azok ma is) S irthon — csak a klubok népszerű zenekaraiként tartották számon őket sokáig. Míg nem Szörényiék vették észre tehetségüket. Szerencsés találkozás volt: Szörényi is figyelgette

Az új korongon — új, mert ez az első — Ratkó József (Egy ágyon egy kenyéren), Nagy László. (Adjon az isten. Ha meghalok — bolgár műfordítás költeménye szerepel. Most pedig néhány mondat a tizenkét kompozícióról, amiről felsőfokon lehet írni.

Lendület. Rítmus. Balkáni — trák, macedon — hangulat. A zenei rendező is kitűnően irányítja a lemezt: Szörényi Levente érti az „új” feladatát (is). S prima zenészek szólaltatják meg a hangszereket, érdemes felsorolni őket: Koltay Gergely, Gál Péter, Neumayer László, Margit József (a. Kormorán). Jenei Szilveszter, Csillag Endre, Dész László, Dévai Nagy Kamilla, Karagiannopoulos Polivosz, Papp Gyula, Szijjártó Csaba, Szörényi Levente, Szűcs Antal, Gábor, Tolcsvay László.

Hirtelenjében nem is tudnám kiválasztani a legkedvesebb szerzeményt. Talán nem lehet. Ez a lemez annyira egységes, hogy vétek lenne „feldarabolni”. Kiválogatni ezt vagy azt a számot, példázódnai a jobban sikerülttel. Mind jól sikerült. Találata a Szörényi-Bródy siker. Illés-sláger is, az Alig volt zöld.

Föltétlen legyen folytatás. Várjuk a második Kormorán LP-t. Még egy folk and roll! (Pepita, 1984).

2.

A dzsessz kedvelői már régóta várták, hogy az egyre ismertebb tenor- és szaxofonos, Dész László önálló albummal jelentkezzen. Bizonyára Dész is várta, hogy az elhagytott Dimenzió együttes — melynek tagja volt — után ismét bizonyíthasson, de ne csak kísérőzenészként, hanem szólóistaként is. Ez sikerült.

Ahhoz, hogy jó lemez készüljön, sok-sok muzikus barátra van szükség. Szerepelnek is A fal mögött című albumon: Szakcsi Lakatos Béla, Tóth Tamás, Solti János, Gótz László és még sorolhatnánk, kik teszik felejtethetlenné a darabokat, kik színezik a hangzást. A vonózenekart Mártha István hangszerezte és vezényli, a zenei rendező és szerkesztő Tolcsvay László, a hangmérnök pedig Kálmán Sándor. A tiszta hangzásért az ő munkájukat is dicséret illeti. A Trisztán lovaglása hangulatilag és zeneileg is megfelelően indítja Dész bemutatkozását, amit a Júlia mosolya látgy, nyugodt dallamúve folytat. A zeneszerző és hangszerező Dész rendkívüli tehetségéről győz meg bennünket mindegyik kompozícióban. Bezártság érzés, szabadulni akarás sejtethető a daltamokból, nemhiába a cím: A fal mögött. A számok kicsik borongósak, bár néhol feltűnnek az üdítő elemek, jórészt a szaxofonszólokkal. Szakcsi Lakatos zongorajátékával dúsítva (Kamaszdal). A lemez sokszínűnek, Dész pedig olyan profinak hat, mint amilyen a lengyel szaxofonos-mester, Namyslowski.

A lemez másik oldalán négy szerzemény sorakozik. A címadó számban gitár, szintetizátor, dob és szaxofon szól, zenével érzékeltetve a „kítőrést” a fal mögött. Pedig Dész László a szelvedebb kifejezőmód kedvelője, úgymond lírai alkot. A Hajnaltól reggelig lüktető ritmusú. A hangszerek váltakozása, a szerkesztés, a fülbemászó dallam a szóalbum egyik legjobb darabjává teszi ezt a számot. Az Áura rövidebb lélegzetűre sikeredett melankolikus szóló, de a befejezéshez kiváló. Még sokáig visszacseng a fülünkben. Dész első nagylemeze valóban KRÉM, mint az album kiadójának neve jelzi. Feltétlenül várjuk a folytatást.

— bor —

Derült égből a glossza

Vannak húrok...

...amiket nem illik túlfeszíteni. Ez az illemszabályzat egyik axiómája. Akkor és csak akkor felelünk meg ezen illemszabályoknak, ha — ámbátor ismerjük a húrokat, a túlfeszítendőket, a túlfeszítés leendő következményeit, sőt, azokat az individuumokat is, akik büntetlenül túlfeszíthetik őket — úgy cselekszünk, mintha erről az egészről nem lenne tudomásunk. Pedig mindenki sejtetheti, hogy igencsak vagyton tudomásunk erről, de mi opportunista módon tagadjuk ezt.

Aztán vannak emberek, akiknek nem illik a húrokat túlfeszíteni, sőt, akik eskü alatt vallják, hogy soha icipici polgári életükben még nem is hallottak semminő húrokról, s különben is ha még sokáig inzultáljuk őket, följelentenek bennünket mondjuk a bíróságon, és az nekünk nagyon kellemetlen volna ám.

De mi erre azt mondjuk, hogy nosza jelentsenek föl bennünket nem csupán a bíróságon, hanem még följebb is, mondjuk a minisztériumban, mert nekünk ott is vannak ismerőseink, akik igaz emberi szeretettel visszatartanak Mi irántunk.

Igen ám, de ők erre azt felelik, hogy kevesek vagyunk, akárcsak monszun-ésőben a hajszárító, egyébként is eltávozhatunk a jó bűdös tapocai tavasbarlangba, tekintve, hogy nekik még ennél is jóval magasabb kompetenciával rendelkező rokonaik, barátai, feleségeik, szöke-kékszemműhatalmasmellű szeretőik vannak.

Mit szólhatunk erre mi, tévémacin, limbó-hintalovon, valamint a Hét című műsoron felnövekvő és immáron felnőtt egyetemisták? Nekünk sokat, Csak nem merünk.

A múltkor is, hogy szubjektív legyek. — bár R. M. filozófus határozott fellépése óta tudjuk, hogy a szubjektivitás az objektívitás gyermekbetegsége — nem mertem szólni a bécsi mechanikus, páncéltörés „Stingl” cégjelzésű zongorahangolásán munkálkodó úrnak, hogy ugyan már, az összes húrját húzza meg, ha lehet!

Mert a zongorahangoló (is) tudja, hogy ebben a mi Duna-Dráva-Ipoly-Kőtegyáni-határok-övezte országunkban nem illik minden zongorahúr túlfeszíteni, hiszen hogyan is nézne ki egy zongora csupa túlfeszített húrral? És hogyan néz ki a borvirágos orru állampolgárok, ha a futballmeccs helyett holmi húrokat feszgetnének.

Vannak laza és megfeszített húrok. Vannak laza és voltak megfeszített emberek. —di—ván

KRÓNIKA

Ami az első bejelentésére is szembetűnő: jórészt általános iskolai tanulók írásait tartalmazza a Krónika szeptember-októberi száma. Ez feltétlen erénye a kiadványnak, hisz a benne megnyilatkozó gyerekek ezen a fórumon fejleszthetik önkifejezési formáikat, stílusai készségüket, s ami szintén fontos: megtanulnak szót kérni és szólni. Mert nem csak hosszabb-rövidebb élmény és útbeszámolókat tartalmaz a mostani Krónika, s nem csupán „szépiroli” szárnypótlásoknak ad helyet, de ironikus, önkritikus és őszinte írásoknak is, például az általános iskolásokat mindenütt egyformán foglalkoztató társadalmi munkáiról. A szerkesztőt dicséri, hogy a krónika nem lett dialektikus nevelési eszköz, hogy játszva oktathat, Figyelmezteti a diákokat a fontosabb aktuális évfordulókra, sőt meg is emlékeztik egyik-másikról. Tanít nemzeti értékeink becsülésére, nevel a magyar nyelv szeretetére, óvására. Mindezt persze számtalan játék, ötlet, könyvajánlás és rejtvény színesíti.

Kicsit ijesztő a Krónika impresszuma (a Juhász Gy. Tanárképző Főiskola ifjúvezetőinek és Gyakorló Ált. Iskoláinak lapja), mert ebből nem derül ki a lényeg: a kiadvány a gyerekeké, ők írják, ők is hozzák hozzájuk szót. Hogy ez így lett megis, az a szerkesztő, Tóth Jánosné érdeme. Az újszerű kiadványnak sok-sok évfolyamot és tehetséges, ambíciózus munkatársakat kívánunk!

Füvészkerti munka

Október végén készített felvételünket Somogyi Levente a Füvészkertben, ahol a JATE Szakszervezeti Bizottsága társadalmi munkát hirdetett. A füvészkerti park-rendezés eredményes munkaakciónak bizonyult.

Ez-az — a szóbeli felvételiiről

I. Pillanatképek

1. — Kérem, beszéljen nekünk a négyokrós szekér című versről!
— Petőfi Sándor a XIX. század legnagyobb költője...
— Ez igaz, de talán valamit a versről...
— ...1823-ban született és 1849-ben halt meg...
— Térjen a versre!
— ...apja Petrovics István, anyja Hruz Mária...
— A négyokrós szekér...!
— ...nemcsak tollával, de kardjával is szolgált a szabadságharc ügyét...
— Na tudja mit, ha odaér, szólnon...
2. Betűzze azt a szót, hogy vállalom!
— V é, Á, E I, A E I, O Em.
— De hisz ez csak egy L!
— Jaj!... összehelyeztem... vállam, ezt kell egy L-lel írni...

kinyújtotta, majd mintha parázshoz érne, húzza vissza. Nem... legalább ezt ne rontsa el, hiszen a nagymamának megjelent a Szűzanya és világosan megmondta, hogy jobb kézzel kell húzni!

És most előtte a tétel... Pont az az egy, amit nem akart! Homloka csillog a verreléklől, hangja el-csucslik, észre se veszi, milyen pompás repülőt (hajót, madarat, békát stb.) hajtogatott a tétellapból. Esetleg a nyakkendőjét ráncigálja, ettől aztán még jobban elfogy a levegője. Egy különösen ideges mozdulattal az asztal alatt bokán rúgja az elnököt, s ijedtében akkorát ugrik, hogy szétesik alatta a szék. Ó a világ legszerencsétlenebbje... (Meg a többi, aki még a folyosón toporog.)

Mondja, miért akar jogász lenni?

— En? Én nem akarok jogász lenni! Szakközépiskolából jöttem és féltem, hogy nem vesznek fel a bölcsészkarra...

—bea—
(Új Impulzus)

Változás

November 9-i számunkban hírt adtunk az Apáthy kollégiumban rendezendő kiállítás-sorozatáról. A kiállítások sorrendjében azonban változás történt, így a Barcsay-kiállítás követően nem Döszegi Balázs, hanem Gy. Szabó Béla művei lesznek megtekinthetők „Jelenések könyvéhez készített illusztrációk” címmel.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő: GRÓF RÓZA
Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-115
Megjelenik havonta kétszer Ára: 1.80 forint. Előfizetési díj egy évre 28.80 forint Terjesztik az intézmények KISZ-és szakszervezeti bizottságai

Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged. Tanácskörtársaság útja 10. sz. 6740. Telefon: 12-623. Telex: 82-282.

Felelős kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nyomda Szeged. Balcsy-Zsilinszky u. 28. 6720. 1983. XI. 23. — 4412 — ISSN: 0230-791X Felelős vezető: Dobó József igazgató

40 éves a marxista politikai könyvkiadás

címmel kiállítást rendezett az Egyetemi Könyvtár november 2. és 15. között. A kiállítás az első nehéz hónapoknak állít emléket. Az 1957 óta Kossuth Könyvkiadó néven működő intézmény a Magyar Kommunista Párt Központi Bizottságának 1944. november 7-i határozata értelmében alapították meg. Szegeden. A Szikra Könyvkiadó vezetésére Háy Károly László Munkácsy-díjas festőművész és grafikus kapott megbízást. A kiadó, mint az MKP kiadóvállalata célul tűzte ki maga elé, hogy a klasszikusok művein keresztül a legszélesebb néprétegekkel megismertesse a marxizmus-leninizmus elméletét

és hogy a dolgozók számára könnyen hozzáférhetővé tegye a marxista-leninista szellemű tudományos és politikai műveket.

Szegeden több mint harminc kiadvány jelent meg, jórészt kis füzetek, broszúrák. Ezeket a munkákat zömmel a moszkvai Idegennyelvű Kiadó kéziratai alapján adták ki és szegedi, gyomai, pécsi nyomdáknak nyomatták. A kiadó Szegeden a Kigyó utca 1. szám alatt működött (ezt a házon elhelyezett emléktábla hirdeti). Már Szegeden tartalékoltak egy jelentős példányszámot, hogy a felszabadulás után Budapesten és az ország más részeiben terjedjék. A Szikra Könyv-

kiadó 1945. január 25-én, amikor Budán még harc folyt, Pestre költözött és ott folytatta tevékenységét.

„A magyar könyvkiadás az igénytelen kis szegedi füzetektől máig óriási utat tett meg. Am a szegedi kiadványoknak, a szabadság első fecskeinek művelődéstörténeli jelentősége mindig is emlékezetes marad” — írta Péter László és Reguli Ernő, a Magyar Könyvszemle 1966. évi 3. számában. A kiállításon szereplő első kiadványok és a Kossuth Könyvkiadó legfrissebb termékeiből válogatott összeállítás jól szemléltette ezt a folyamatot.

GÁBOR KÁLMÁNÉ

Sötét Budapest

Először csak a repülőtérfém- és üvegskatulyáit láttam az esőtől sötétlő, ünnepeles tónusú betont a sűrű-forgó-kék-fehér furgonokkal és buszokkal, de a gép kanyarodóban kissé oldalra billent, s a látómező hirtelen a hegyekig táglult, Villanásznyi volt a látvány, csak a házak esőmosta patinájára emlékszem s a terebélyes, lakályos előkelőségre, ahogyan a város-matuzsálem a hegyek királyi babusgatásában elnyújtózott. Délelőtt volt.

Mikor aztán a vendégszág vendégszeretetétől megszabadultunk, s végighajtatunk az esti kirakatok előtt:

a barna üvegek mögül diszkrét fények villantak felénk. Éreztük a tónusoknak azt a tünékeny különbségét, ami tán a vakolatok árnyalatából, a járdák, az utburkolat anyagából, az üvegek villogásából, a virágok, a pázsit dúsabb tenyészéséből szűrődik össze, s csak a megérkezés első perceiben fogható fel igazán. A vár ugyan — utószegon volt már — láthatatlanul beburkolódzott az éjszakába.

A bazilika, az országház, a szállodák, a hidak sötétben úsznak most is. Csupán az égrevert fény sárgás holdudvarában indul fölfelé megint egy mécses, pislogat szaporán.

Nagyboldogasszony egyháza felé kapaszkodóban bokáig süppednek a mocskokba, ha nem a lépcsők legközepe járnék. Főnt az utcákban nedves homok- és mészság. A templom mellett Air Tours buszok sorjáznak, a sofőr beéptített kis színes-tévével mulatja az időt. Közvetítőköcsi kábeli kanyarognak be a főkapun s az oldalajtókon. Áhítatos s csivitelő orgonaszó: Szent Ferenc prédikál a maderaknak.

Ha egyszer a csepürágást abbahagyom: csakis a Hálszabátyára jövök sóprógetőnek.

R. P.